

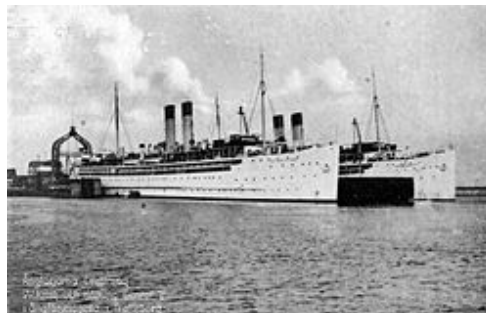
Mats Åstrand, Kommunsekreterare
Klicka eller tryck här för att ange text.
Tova Halldén, Kommunarkivarie

Kommunstyrelsen

Placering av Victoriasalongen

Historien om färjan

Drottning Victoria gick av stapeln den 21 februari 1909 på Swan, Hunter & Wigham Richardson i Newcastle, med byggnadsnummer 802. Hon hade två järnvägsspår om totalt 165 meter, med plats för sexton till arton järnvägsvagnar. Fartyget uppkallades efter Sveriges drottning Victoria, Gustaf V:s gemål tillika kusin med Vilhelm II av Tyskland.

Drottning Victoria sattes in på Trelleborg-Sassnitz och gick i reguljär trafik från den 7 juli 1909. Färjan användes som minutläggare under hösten 1939 men gick tillbaka till trafik till Sassnitz från januari 1940 till hösten 1944 då hamnen i Sassnitz genom omfattande förstörelse inte kunde ta emot trafiken. Från november 1945 till april 1946 trafikerade Drottning Victoria Gdansk och den 16 mars återupptogs trafiken till Sassnitz. Drottning Victoria invigde sommaren 1953 linjen Trelleborg - Travemünde och tjänstgjorde här till 14 september, då hon återgick till Kungsleden. Hon togs ur regelbunden trafik i april 1958 och tjänstgjorde sedan enbart vid akut behov. Den 16 december 1967 gjorde Drottning Victoria sin sista resa mellan Malmö och Köpenhamn. Den 4 oktober 1968 köptes hon av Persöner Materialhantering i Ystad för upphuggning. Trelleborgs kommun fick i samband med upphuggningen möjlighet att köpa matsalsinredning och konversationsalong.

Victoriainredningen

Victoriainredningen låg nerpackad fram till 1993 då inredningen överläts till Trelleborgs Industri AB mot att denna sattes upp i Trelleborgs Konferenscentrum. Uppsättningen av inredningen genomfördes genom ett arbetslivsutvecklingsprojekt och invigning kunde förrättas 1994.

Trelleborgshem köpte kv. Sparven 1 av Trelleborgs Industri AB, genom KB Hålstene 6, våren 2011.

I samband med detta köp överläts samtidigt Victoriainredningen till köparen genom separat överlåtelsehandling.

Vid en fråga i kommunfullmäktige 2011-01-31 till dåvarande kommunstyrelsens ordförande var svaret att ett nytt lämpligt läge undersöks, gärna havsnära, för inredningens återuppbyggnad.

Victoriainredningen är i nuläget nedmonterad.

Ny placering av Victoriainredningen

Kommunstyrelsen beslutade 2015-05-06 att inrätta en arbetsgrupp för att utreda den mest optimala placeringen för Victoriasalongen med Gunilla Thysell (SÖS) och Sven Lindkvist (S) som företrädare för den politiska majoriteten i kommunfullmäktige och Marianne Ohrlander (M) som företrädare för oppositionen, Pia Jönsson, AB Trelleborgshem, Jan Arvid Nilsson, Föreningen Gamla Trelleborg, Jan Mårtensson, Greta och Johan Kocks Stiftelser, Åke Jönsson, Trelleborgs Sjöfartsmuseum och Carl Aspegren, Trelleborg AB. Pia Jönsson VD i Trelleborgshem utsågs till sammankallande.

Ärendet skulle återrapporteras till kommunstyrelsen senast den 15 augusti.

Arbetsgruppen inkom med rapport 2015-08-14. Arbetsgruppen tittade på placering i gamla Tullkammaren, i byggnad på Mittelbron, i Rådhuskvarteret, Stallet (intill Kulturbruket), Smygehuk och Folkets Park.

Arbetsgruppens förslag blev att inredningen placeras i en tillbyggnad anslutning till gamla Tullkammaren, att kommunen köper loss fastigheten från hamnbolaget samt att ägandet av inredningen bör övergå från Trelleborgshem till Trelleborgs kommun.

Förslaget gick på remiss där servicenämnden svarade att detta inte fanns i gällande lokalförsörjningsplan, Trelleborgshem tillstyrkte, Trelleborg Utvecklings AB tillstyrkte förslaget och Trelleborgs Hamn ansåg inte att en tillbyggnad till Tullkammaren var lämplig.

Ärendet togs inte upp igen i kommunstyrelsen efter remissförfarandet.

En motion inkom 2015-12-10 som föreslog att Victoriasalongen placeras i det planerade parkeringshuset söder om Hamngatan. Motionen behandlades av Kommunstyrelsen den 3 oktober 2018 och förslaget från kommunstyrelsen är att motionen besvaras med att arbete pågår om Victoriasalongens placering och inrättande av parkeringsbolag men att planeringsarbete inför uppförande av parkeringshus inte inletts, att förutsättningar inte finns utifrån nuvarande förhållanden att bifalla motionen, samt att motionens förslag om placering av Victoriasalongen beaktas om en lösning för denna placering inte uppnåtts vid tiden för projektering av parkeringshus vid Ångkvarnen.

Kulturnämnden beslutade 2018-03-14 att föreslå kommunstyrelsen att Victoriasalongen byggs upp i Parken i den del som idag rymmer en förskola. Kommunstyrelsen beslutade 2018-06-18 att ge kommundirektören i uppdrag att i samverkan med Trelleborgshem komplettera utredningen med konsekvenser av Victoriasalongens fysiska inplacering på föreslagen plats, att utreda hur driftskostnaden och internhyran kommer att påverkas, att även låta Trelleborgshem återkomma med förslag på alternativ placering, samt att ärendet återrapporteras till kommunstyrelsen den 19 december 2018.

Under sommaren har personer från den tidigare arbetsgruppen från 2015 inkommit med synpunkter på hanteringen.

Jan Mårtensson inkom 2018-06-26 med skrivelse och kopia till insändare där han förespråkar Tullhuset och att en diskussion behöver tas upp med dess nye ägare Alsingevallen. Han påpekar också att arbetsgruppen ansåg att en placering i Parken inte var bra.

Jan Mårtensson föreslår ett sammanträffande med "gamla" arbetsgruppen. Styrelsen för Trelleborgs Sjöfartsmusei vänner inkom 2018-07-18 med öppet brev till kommunen och kommunstyrelsen där man framhåller Stallet som bästa placeringen av Victoriainredningen.

Jan-Arvid Nilsson och Jan Mårtensson framförde för föreningen Gamla Trelleborg 2018-08-03 vikten av att ta kontakt med nye ägaren av Tullkammaren då detta var tidigare arbetsgruppens förslag.

Bengt Nilsson, Alsingevallen, presenterade 2018-08-23 ritningar på en tillbyggnad till centralstationens södra sida som kan inrymma Victoriainredningen. Bygglov ska sökas för den tilltänkta tillbyggnaden.

Beredning

Utredningen har under arbetet träffat representanter för föreningen Gamla Trelleborg och Trelleborgs Sjöfartsmusei vänner, besökt kulturnämnden arbetsutskott, besökt Sjöfartsmuseet samt haft diskussioner med Trelleborgshem respektive Alsingevallen.

Utredningen har identifierat tre huvudalternativ för placering av Victoriainredningen; Parken (lokal som idag inrymmer förskola), Stallet (intill Kulturbruket) och Centralstationen (tillbyggnad).

Bedömningsgrunder

I bedömningen av lämplig placering av Victoriainredningen lyfter utredningen långsiktighet, tillgänglighet, ägande och ekonomi.

Placeringen av inredningen ska ha ett långsiktigt perspektiv. Det sliter på inredningen att sättas upp och tas ner, anpassningar till aktuell lokal kan försvåra vid uppsättning i ny lokal och risken finns att delar kommer bort eller förstörs under uppsättning eller nedtagning.

Den lokal som ska rymma inredningen ska ha detta ändamål som huvudsyfte och inte utgöra en tillfällig förvaring.

Det ska finnas en långsiktig planering för att allmänheten ska kunna ha tillträde till lokalen med Victoriainredningen och den ska kunna brukas för sammankomster i begränsad omfattning.

Allmänheten ska ha möjlighet att se Victoriainredningen vid regelbundna visningar under ordnade former samt vid slutna gruppvisningar. Finns möjlighet att även se inredningen vid andra tidpunkter via exempelvis ett glasparti är detta en fördel.

Trelleborgs kommun ska äga inredningen och ha full rådighet över lokalen den är uppsatt i.

Hyreskostnader för lokalen, kostnad för uppsättning av inredningen samt eventuella personalkostnader vägs in i bedömningen.

Kulturvetenskapligt perspektiv

Trelleborg har alltid varit en kuststad. Oavsett var i staden Victoriainredningen placeras är närheten till havet och Drottning Victorias förbindelse mellan Trelleborg och Sassnitz kort, geografiskt sett.

Centralstationen

Stark proveniens när föreslagna placeringen ligger närmast den ursprungliga platsen – på sjön. Inredningen här finns invid tåg och färjor, och Drottning Victoria var en tågfärja. Placeringen ligger intill den infrastruktur som Drottning Victoria var en del av med färjeleder och järnväg. Vid högtidliga tillfällen får gäster en möjlighet att uppleva inredningen på samma sätt som generationer före oss gjorde på färjan; med fin mat och goda konversationer.

Stallet

På denna plats får inredningen förenas med en kompletterande samling av föremål från Drottning Victoria som Sjöfartsmuseet ställer ut. En känsla kan väckas här av närhet och sammanhang till den fysiska båten när föremål från undre och övre däck kan studeras jämte varandra. På Sjöfartsmuseet finns en etablerad vana att pedagogiskt förmedla marina kulturarv till allmänheten.

Parken

Kulturnämnden anser att placeringen hade fungerat bra eftersom lokalen ägs av kommunen, ligger centralt, är lättillgänglig och resterande delar av Parken är välbesökta. För denna placering talar en ständig åtkomst och öppenhet för den stora allmänheten. Att tillgängliggöra inredningen publikt på denna plats innebär en samsyn med tanken att kulturarv och kulturmiljö är något som dagens generationer fått i arv från tidigare generationer att förvalta och ta del av. På Drottning Victoria kunde alltifrån kungligheter till krigsbarn från första världskriget vistas.

De tre huvudalternativen

Parken

Serviceämnden gjorde en enkel utredning 2018-04-23 där man kom fram att den aktuella byggnaden i sin helhet kräver anpassning och ombyggnad, både gällande planlösning och stomme, för att klara detta. De senaste två åren har lokalen renoverats för drygt 3,1 mkr. Totalkostnad för ombyggnad bedöms till 2-3 mkr.

Arkitekten som ritade och mätte upp inredningen vid demonteringen bedömer att lokalerna i Parken inte är lämpliga för att inrymma Victoriainredningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen menar att Parken och dess byggnader är väl värda att bevara i sitt nuvarande skick.

Parken kan fungera som ett långsiktigt alternativ då kommunen äger fastigheten. Allmänheten kan ges tillgänglighet till lokalen då kommunen har personal placerad på Parken som kan anordna visningar och också hålla uppsikt. Genom att lokalen kan hållas under uppsikt ska allmänheten även kunna ta del av inredningen genom att lokalen förses med ett glasparti.

Trelleborgshem kan överlåta ägandet av Victoriainredningen till kommunen och kommunen har full rådighet över lokalen.

Kostnaden för ombyggnad av lokalen blir hög, dels finns den nyligen genomförda renoveringen av lokalen för att användas som förskola som till stora delar får skrivas av direkt och dels tillkommer kostnader för ombyggnad. Totalkostnaden kan på detta sätt hamna uppåt sex miljoner kronor. Till detta kommer osäkerhet om lokalen kan inrymma Victoriainredningen.

Kostnad för uppsättning av inredningen beräknas till 300-400 tkr.

Stallet

Stallet är den byggnad bakom Kulturbruket vilken ägs av Trelleborgshem.

Trelleborgshem är villiga att bygga om och bygga till lokalen, bekosta uppsättningen av Victoriainredningen samt att teckna ett långt hyresavtal på 15-20 år. Trelleborgshem kan fortsätta äga inredningen så länge den finns uppsatt i lokaler som ägs av Trelleborgshem. Om kommunen köper fastigheten bör även kommunen äga inredningen.

Stallet får anses vara ett långsiktigt alternativ med ett hyresavtal på 15-20 år och möjlighet för kommunen att förvärva fastigheten.

Sjöfartsmuseets vänner är villiga att på ideell basis anordna visningar av Victoriainredningen på samma sätt som man gör gällande Sjöfartsmuseet. Museet har öppet för allmänheten 1 mars - 30 november, på lördagar och söndagar klockan 13,00 - 16,00, övriga tider kan man boka besök.

Sjöfartsmuseet tänker att man ska kunna boka salongen via museet, för olika former av möten, eventuellt med möjlighet till förtäring via catering som besökarna själva svarar för att beställa.

Kopplingen blir tydlig då en del utrustning från färjan Drottning Victoria finns på Sjöfartsmuseet. Spontanbesök eller att kunna se inredningen utan att lokalen är öppen blir svårt att genomföra. Förutsättningen för att visningar kan ske långsiktigt på ideell basis är beroende av framtida föreningsengagemang.

Trelleborgshem kan överlåta ägandet av lokalen och Victoriainredningen till kommunen och kommunen har full rådighet över lokalen under en längre tidsperiod.

Hyreskostnaden är i nuläget svårbedömd men någonstans mellan 1 500-2 500 kr per kvm eller 350-600 tkr per år. Någon kostnad för uppsättning av Victoriainredning tillkommer inte.

Centralstationen

Förslaget från fastighetsägaren Alsingevallen är att inrymma Victoriainredningen i en tillbyggnad på södra sidan av stationsbyggnaden. Total investering beräknas till

6,9 mkr. Finansiering av investeringen är inte färdigdiskuterad men kan antingen ske genom att kommunen bekostar denna och därmed oförändrad hyreskostnad för centralstationen eller att fastighetsägaren finansierar investeringen och att denna helt eller delvis läggs på hyreskostnaden. Lokalen ska ingå i nuvarande hyreskontrakt mellan kommunen och fastighetsägaren. Nuvarande avtal är på 25 år och 22 år återstår. I tillbyggnaden ingår ett kök med tanken att servering ska kunna ske för slutna sällskap. Kostnad för uppsättning av inredningen ingår i kalkylen.

Bygglov är i nuläget inte beviljat.

Återstoden av befintligt hyresavtal för Centralstationen får anses långsiktigt med tanke på att kommunen med största sannolikhet fortsätter hyra när nuvarande avtal går ut.

Det är inte diskuterat om ideella krafter kan ta ansvar för visningen av Victoriainredningen men det finns troligen goda möjligheter. Kommunal verksamhet finns i närheten vilket annars kan vara en lösning. En viss verksamhet med servering för slutna sällskap är positivt. Det ska gå att få insyn i Victoriasalongen genom fönster i banhallen, detta kräver troligen säkerhetsarrangemang med stängsel mot spåren.

Trelleborgshem kan överlåta ägandet av Victoriainredningen till kommunen och kommunen har rådighet över lokalen under en längre tidsperiod. Hur serveringsverksamheten ska organiseras är i nuläget oklart.

Kommunens kostnad för placering av Victoriainredningen i Centralstationen, utformning av lokalen och tillgängligheten för allmänheten är i nuläget inte klara.

Sammantagen bedömning

Utredningens slutsats är att en placering av Victoriainredningen i Centralstationen är det starkaste alternativet. Detta för att allmänheten kan få större tillgång till inredningen, den stora genomströmningen av människor på denna plats, att inredningen kommer nära den plats färjan Drottning Victoria anlöpte, att placeringen blir i en lokal som byggs för ändamålet och att inredningen får fler människor att röra sig på platsen vilket är positivt ur trygghetssynpunkt. Detta alternativ förutsätter att finansieringsfrågan kan lösas.

I andra hand anser utredningen att placeringen av Victoriainredningen ska ske i Stallet, främst genom dess närhet till Sjöfartsmuseet och möjligheten för visningar genom ideella insatser. Detta alternativ bör finnas kvar i processen om en placering i centralstationen faller ifrån av ekonomiska skäl.

En placering i Parken rekommenderas inte, främst av kostnadsskäl och svårigheten att inrymma Victoriainredningen i denna lokal. Parken har dessutom som tidigare Folkets Park ett kulturhistoriskt värde i sig att bevara.

Utredningens förslag

Utredningen föreslår kommunstyrelsen att i första hand gå vidare med en placering av Victoriainredningen i en tillbyggnad till Centralstation. Om detta förslag på något sätt inte kan genomföras föreslår utredningen en placering av inredningen i Stallet. Utredningen förespråkar att alternativet med placering i Parken avfärdas som alternativ.

Förslag till beslut

Klicka eller tryck här för att ange text.